

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně **GE Medical Systems Česká republika, s. r. o.**, se sídlem Praha 4, Vyskočilova 1422/1a, zastoupené Mgr. Matějem Váchou, advokátem se sídlem Praha 1, Újezd 450/40, proti žalovanému **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Brno, třída Kpt. Jaroše 7, za účasti osoby zúčastněné na řízení **Centra kardiiovaskulární a transplantační chirurgie Brno**, se sídlem Brno, Pekařská 53, zastoupené JUDr. Antonínem Mímochodkem, advokátem se sídlem Brno, Pekárenská 12, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 12. 2014, č. j. 31 Af 18/2013 – 98,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 4.114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Matěje Váchy.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „stěžovatel“) ze dne 23. 10. 2012, č. j. ÚOHS-S302/2012/VZ-19924/2012/513/EDo, byl zamítnut návrh žalobkyně podaný dle § 114 odst. 5 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“), kterým se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí, jímž zadavatel (osoba zúčastněná na řízení) zrušil zadávací řízení na dodávku diagnostického přístroje angio CT (dále také „předmětná zakázka“). Proti prvoinstančnímu správnímu rozhodnutí podala žalobkyně rozklad, který předseda stěžovatele zamítl rozhodnutím ze dne 21. 12. 2012, č. j. ÚOHS-R324/2012/VZ-24169/310/JRa.

Rozhodnutí o rozkladu napadla žalobkyně správní žalobou, v níž namítla, že se stěžovatel dostatečně nevyvořoval s důvody, pro které byla předmětná zakázka zrušena. Především uvedla, že uvažované sloučení zadavatele s Fakultní nemocnicí u sv. Anny v Brně je pouze hypotetické a nenutí jej rušit již vyhlášená výběrová řízení. Poukázala na skutečnost, že o daném sloučení se uvažovalo již před vyhlášením předmětné zakázky, přičemž ustanovení § 84 odst. 2 písm. e) zákona o veřejných zakázkách, na jehož základě bylo zadávací řízení zrušeno, předpokládá, že se důvody hodné zvláštního zřetele vyskytnou až v průběhu zadávacího řízení. Díkce zákona tak naplněna nebyla. Žalobkyně dále nesouhlasila s názorem, že by pokračování v zadávacím řízení mohlo vyústit v nedodržení podmínek poskytnutí dotace, která se k předmětné zakázce vztahovala. Uvedla, že předpoklad stěžovatele není opřen o žádné důkazy a došlo jím k porušení zásady materiální pravdy. Stěžovatel si totiž nevyžádal žádné podklady, které by o problémech s poskytnutím dotace svědčily. Žalobkyně nakonec namítla, že v řízení nebyly provedeny veškeré důkazy, které k objasnění skutkových okolností navrhla, a bylo jí upřeno právo na ústní projednání věci.

Rozsudkem ze dne 8. 12. 2014, č. j. 31 Af 18/2013 – 98, Krajský soud v Brně (dále „krajský soud“) podle § 76 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) napadené správní rozhodnutí zrušil a věc stěžovateli vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud se v první řadě zaměřil na otázku, zda mohla osoba zúčastněná na řízení přistoupit k aplikaci ustanovení § 84 odst. 2 písm. e) zákona o veřejných zakázkách. Konstatoval, že v rámci tohoto důvodu je nezbytné náležitě zkoumat a objasnit, které z okolností považuje zadavatel za důvody hodné zvláštního zřetele. Ty musejí být objektivní, stojící vně zadavatele a atakující samotný smysl dokončení zahájeného zadávacího řízení. V tomto směru se krajský soud odvolával na judikaturu Nejvyššího správního soudu a připomněl jeho rozsudky ze dne 27. 1. 2010, č. j. 2 Afs 64/2009 – 109, a ze dne 12. 5. 2008, č. j. 5 Afs 131/2007 – 131.

Krajský soud se následně zaměřil na první z důvodů, pro který bylo zadávací řízení zrušeno. Zkoumal, zda zadavatele k uvedenému postupu opravňovaly informace zveřejněné Ministerstvem zdravotnictví (dále také „zřizovatel“) v tiskové zprávě. Právě tam zřizovatel naznačil, že má být zadavatel sloučen s Fakultní nemocnicí u sv. Anny v Brně (dále „fakultní nemocnice“). Úvaha krajského soudu vycházela z ustanovení § 84 odst. 2 písm. e) zákona o veřejných zakázkách. V něm je zakotven požadavek, aby se důvody hodné zvláštního zřetele vyskytly až v průběhu zadávacího řízení. Soud přisvědčil žalobkyni, že záměr sloučit obě instituce je dlouhodobě znám, a „hrozba“ zániku zadavatele tudíž byla přítomná již před zahájením zadávacího řízení a nikoli v jeho průběhu. Sama o sobě tak nemohla být důvodem pro zrušení zadávacího řízení. Za dostatečný důvod by krajský soud považoval až takový stav příprav, že by k sloučení daných institucí mohlo dojít v historicky krátké době. Tak daleko ovšem plány Ministerstva zdravotnictví nedospěly a ke sloučení do dnešního dne nedošlo. Vzhledem k tomu, že stěžovatel vycházel jen z tiskové zprávy, která reálnou hrozbu zadavatelova zániku nezakládá, neměl být jeho postup aprobován. Dle krajského soudu se podklady ke schválení zadavatelova postupu ve spise nenacházejí, rozhodnutí tudíž nemá ve spisech oporu.

Dále se krajský soud zabýval otázkou, zda zrušení zadávacího řízení odůvodňoval fakt, že fakultní nemocnice poptává obdobný přístroj, a předmět zakázky se proto stal nepotřebný. Ani tomu ale krajský soud nepřisvědčil. Zadavatel totiž formuloval své rozhodnutí tak, že teprve v případě, kdy by se ukázala reálnou varianta zániku zadavatele, bylo by poptávané zboží nadbytečné. Uvedený důvod je tedy závislý na oprávněnosti důvodu prvního a samostatně obstát nemohl. V závěru krajský soud upozornil, že stěžovatel argumentaci zadavatele rozšířil a vytvořil

pokračování

tak další důvod opravňující zadávací řízení zrušit (vliv zadávacího řízení na získání dotace). Dle krajského soudu takové jednání nahrazuje roli zadavatele a zároveň je nad rámec pravomocí, s nimiž stěžovatel disponuje.

Kasační stížností ze dne 30. 12. 2014, doplněnou podáním ze dne 24. 2. 2015, napadá stěžovatel rozsudek krajského soudu z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Má za to, že nepostupoval nad rámec pravomocí a nové důvody pro zrušení zadávacího řízení nedotvářel. Uvádí, že okolnosti související s poskytnutím dotací nemohly výsledné rozhodnutí ovlivnit a doplnil je pouze k dokreslení celkové situace.

Stěžovatel se rovněž domnívá, že důvody pro zrušení zadávacího řízení hodnotil v souladu se spisovým materiálem. Žalobkyně předložené novinové články (jež mají dokládat úvahy o sloučení zadavatele s Fakultní nemocnicí u sv. Anny již v době před zahájením zadávacího řízení) nepokládá za průkazné, neboť ilustrují spíše politickou situaci související s funkcí zadavatelova ředitele, a jejich původcem nebyl zadavatel ani jeho zřizovatel, a nelze z nich jednoznačně vyvodit závěr o připravovaném sloučení. Je přesvědčen, že ačkoli v teoretické rovině mohly indicie o sloučení obou institucí existovat již před zahájením zadávacího řízení, relevantní se staly až v situaci, kdy se k předmětným okolnostem vyjádřil zřizovatel prostřednictvím tiskové zprávy. Až z ní vyplývá, že byly připraveny legislativní úpravy, které by sloučení umožňovaly, a celá operace tak získala konkrétnější obrysy. Stěžovatel proto tvrdí, že se důvody hodné zvláštního zřetele vyskytly v průběhu zadávacího řízení, po vydání tiskové zprávy. Nepřiměřené mu připadají i požadavky krajského soudu na prověření okolností souvisejících se záměrem sloučit zadavatele s fakultní nemocnicí. Z rozsudku totiž není zřejmé, jak by měly být plány zřizovatele zjištěny a co si lze představit pod historicky krátkou dobou naplnění legislativních změn. Dle stěžovatele krajský soud pominul hledisko dlouhodobého plánování a ekonomickou strategii, do níž se promítají zásady hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vyplývající i ze zákona o veřejných zakázkách.

Stěžovatel je dále přesvědčen, že podstatné závěry nelze vyvodit ani z odpovědi Ministerstva zdravotnictví na žádost žalobkyně o informace. Ačkoli se v odpovědi uvádí, že záměr sloučit obě instituce nemá vliv na probíhající zadávací řízení, nemůže být tato informace považována za závazné stanovisko a z hlediska dohledu nad dodržováním zákona o veřejných zakázkách nemá dostatečnou relevanci.

Závěrem stěžovatel uvádí, že provedl všechny důkazy nutné pro řádné zjištění skutkového stavu, přihlédl ke všem důležitým okolnostem a příslušná ustanovení zákona vykládal restriktivním způsobem. Úkon zadavatele navíc posuzoval s ohledem na ekonomickou stránku věci.

Žalobkyně se ke kasační stížnosti vyjádřila dne 31. 3. 2015. Konstatuje, že námitky stěžovatele nelze podřadit pod žádný z kasačních důvodů a domnívá se, že by kasační stížnost měla být odmítnuta.

K samotné argumentaci stěžovatele uvádí, že zadavatel využil potencionálního sloučení s fakultní nemocnicí ve svůj prospěch, aby mohl zadávací řízení zrušit a nemusel uzavírat smlouvu, která by z něj vzešla. Jednotlivé důvody pokládá za liché a zdůrazňuje, že ke sloučení obou institucí stále nedošlo. S krajským soudem souhlasí, že se stěžovatel snažil argumentaci zadavatele vylepšit, čímž překročil svou pravomoc. V kontextu se správním žalobou upozorňuje, že ve správním řízení nebyly provedeny veškeré navrhované důkazy, přičemž stěžovatel nepředložil jediný důkaz, který by jeho závěr podporoval. Má za to, že pokud by dal soud

stěžovateli za pravdu, mohl by vzniknout nebezpečný precedent, na základě něhož by mohlo docházet k rušení zadávacího řízení jen z důvodu nepodložených obav na straně zadavatele. To by se negativním způsobem projevilo do principu právní jistoty dodavatelů.

Stručné vyjádření ke kasační stížnosti podal rovněž zadavatel (osoba zúčastněná na řízení), který poukázal na vládní návrh zákona o sloučení některých příspěvkových organizačních složek státu v působnosti Ministerstva zdravotnictví, v němž se navrhuje sloučení zadavatele a fakultní nemocnice s další institucí (Fakultní nemocnicí Brno). Domnívá se proto, že se jeho postup opíral o relevantní informace.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou splnění podmínek řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen zaměstnancem disponujícím právnickým vzděláním a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

Stěžovatel pokládal za důvod kasační stížnosti nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem, přestože se převážná část kasační stížnosti dotýká hodnocení skutkových okolností. Právě na tento nedostatek upozornila žalobkyně v podaném vyjádření, když v podstatě uvedla, že se důvody kasační stížnosti míjejí s důvody, pro které bylo napadené správní rozhodnutí zrušeno. Je proto přesvědčena, že by měla být kasační stížnost odmítnuta pro nepřipustnost (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Krajský soud dospěl v napadeném rozhodnutí k závěru, že stěžovatel v otázkách souvisejících se sloučením zadavatele s fakultní nemocnicí nedostatečně zjistil skutkový stav a nad rámec svých pravomocí doplnil argumentaci zadavatele. Tím se stěžovatel dopustil vad řízení, jež mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí. Pravda je, že primárně se krajský soud nezabýval čistě právním hodnocením, nicméně nelze souhlasit s názorem, že by se kasační stížnost s důvody napadeného rozsudku zcela rozcházela. Po stránce obsahové totiž kasační námitky relevantním způsobem reagují na argumentaci, na níž je napadený rozsudek založen. Stěžovatel především tvrdí, že na rozdíl od správního rozhodnutí neodpovídají požadavky vznesené krajským soudem nashromážděným podkladům, a nemají tudíž ve spisech oporu. Takovou argumentaci lze podřadit pod kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srovnej k tomu například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, který je stejně jako ostatní rozsudky tohoto soudu dostupný na www.nssoud.cz). Námitky se týkají rovněž hodnocení některých důkazů a s tím souvisejících úvah krajského soudu. Tento druh argumentace míří na kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nepochybně přitom platí, že „[p]okud jsou ze znění kasační stížnosti její důvody seznatelné a odpovídají zákonným kasačním důvodům (§ 103 odst. 1 s. ř. s.), není rozhodující, že stěžovatel sám své důvody nepodřadil k jednotlivým zákonným ustanovením či tak učinil nepřesně. Je-li v kasační stížnosti uvedeno, jaké konkrétní vady v řízení či v úsudku se měl soud dopustit a z čeho je stěžovatel dovozuje, kasační stížnost obstoje“ (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50). S ohledem na shora uvedené lze proto konstatovat, že kasační stížnost přípustná je, neboť její obsah zákonným kasačním důvodům odpovídá.

Nejvyšší správní soud následně přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

V dané věci bylo zadávací řízení zrušeno podle § 84 odst. 2 písm. e) zákona o veřejných zakázkách. Stěžejním důvodem rozhodnutí bylo plánované sloučení zadavatele s fakultní nemocnicí. Dle rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení ze dne 6. 4. 2012 se k tomuto úkonu zadavatel odhodlal poté, co Ministerstvo zdravotnictví vydalo tiskovou zprávu, která úvahy o sloučení zdravotnických subjektů obsahovala. Zadavatel dříve riziko vlastního zániku sloučením s jinou institucí neznal. Spíše podpurný charakter měla pro zrušení zadávacího řízení okolnost, že sama fakultní nemocnice poptává obdobný přístroj. Zadavatel považoval za nemyslitelné, aby byly pořízeny dva špičkové přístroje takřka identické povahy institucemi, které budou sloučeny do jedné. Žádné další důvody pro zrušení zadávacího řízení rozhodnutí neobsahuje.

Shora uvedeným důvodům by měl odpovídat i přezkum prováděný stěžovatelem. Z rozhodnutí o rozkladu ovšem vyplývá, že stěžovatel přihlédl i k důvodům jiným, které zadavatel uváděl až v průběhu správního řízení. Nad rámec rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení totiž začal zadavatel operovat s argumentem, že nebude schopen splnit podmínky vycházející z žádosti o dotaci z fondů Evropské unie. Stěžovateli lze přisvědčit, že problémy s čerpáním dotace určené k zajištění úhrady za předmět veřejné zakázky by mohly být argumentem pro zrušení zadávacího řízení. Zákon o veřejných zakázkách na tyto situace obecně pamatuje v ustanovení § 84 odst. 2 písm. d), neboť problémy s čerpáním dotace lze za jistých podmínek označit za „*podstatnou změnu okolností*“. Ostatně i v důvodové zprávě k zákonu o veřejných zakázkách je uvedeno, že „*[d]le zákona je fakultativně možné zrušit zadávací řízení mj. i v případě, pokud odpadly důvody pro pokračování v zadávacím řízení v důsledku podstatné změny okolností, které nastaly v době od zahájení zadávacího řízení a které zadavatel s přihlídnutím ke všem okolnostem nemohl předvídat a ani je nezpůsobil. Za podstatnou změnu okolností se považuje například skutečnost, kdy zadavatel v průběhu zadávacího řízení neobdržel očekávané rozpočtové prostředky či příslibenou veřejnou podporu či kdy tuto veřejnou podporu není oprávněn nadále čerpat, popřípadě její část určenou k zajištění úhrady plnění dodavatele*“ (důvodová zpráva je dostupná na www.psp.cz). V posuzované věci je nicméně podstatné, že zadavatel tento důvod do rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení nezakomponoval a začal jej akcentovat až v okamžiku, kdy byl jeho úkon napaden. Stěžovatel jej následně zahrnul do svého rozhodnutí, čímž povinnost zadavatele své rozhodnutí řádně odůvodnit nepřipustně nahradil. Se stěžovatelem nelze souhlasit, že závislost zakázky na dotacích uvedl jen k dokreslení situace. Z napadeného rozhodnutí (body 61 až 63) je patrné, že s touto verzí pracoval jako s dalším, byť podpurným, argumentem ke schválení postupu zadavatele. Lze se proto ztotožnit s krajským soudem, že stěžovatel úlohu zadavatele nahrazoval nad rámec vlastní přezkumné činnosti.

Následně se Nejvyšší správní soud zabýval podstatou celého sporu. Ta tkví v hodnocení podkladů, na jejichž základě bylo zadávací řízení zrušeno. V tomto ohledu je nutné posoudit, zda mohla obava zadavatele, že dojde k jeho sloučení s fakultní nemocnicí, vyvolat až tisková zpráva Ministerstva zdravotnictví, popřípadě zvážit, do jaké míry mohla tisková zpráva postoj zadavatele ovlivnit.

Závěr krajského soudu o nedostatku důvodů pro zrušení předmětné zakázky vychází ze dvou základních poznatků. Soud nejprve shledal rozpor s ustanovením § 84 odst. 2 písm. e) zákona o veřejných zakázkách, neboť podle jeho názoru z jednotlivých indicií vyplývá, že se o sloučení zadavatele s fakultní nemocnicí uvažuje dlouhodobě, a tudíž se nemůže jednat o důvod, který se vyskytl v průběhu zadávacího řízení. Podkladem tohoto tvrzení jsou žalobkyní předložené důkazy – novinové články. Nejvyšší správní soud připouští, že zmiňované články z internetových zdrojů (založeny ve správním spisu) obsahují náznaky o významnější integraci zadavatele s fakultní nemocnicí sv. Anny, avšak informaci o zániku zadavatele přímo nepřinášejí. Stěžejním tématem je problematika související s pozicí ředitele, respektive konfliktu předchozího ředitele zadavatele s tehdejším ministrem zdravotnictví, a vznik jiného specializovaného subjektu.

Ačkoli nelze vyloučit, že zainteresované subjekty měly jisté zákulisní informace o záměru zřizovatele, samotné novinové články nic jednoznačně neprokazují a z hlediska ustanovení § 84 odst. 2 písm. e) zákona o veřejných zakázkách tudíž nemají žádnou významnější důkazní hodnotu.

Daleko podstatnější je proto úvaha krajského soudu ve vztahu k tiskové zprávě Ministerstva zdravotnictví, na jejímž základě zadavatel rozhodl. Nejvyšší správní soud připomíná, že zrušení zadávacího řízení je zásahem do legitimního očekávání uchazečů, neboť zákon o veřejných zakázkách upřednostňuje skončení zadávacího řízení výběrem nejvhodnější nabídky s následným uzavřením smlouvy. Také proto platí, že jakékoliv zrušení zadávacího řízení v případě veřejné zakázky musí být vykládáno restriktivně, aby bylo zamezeno libovůli (svévůli) veřejného zadavatele (blíže k tomu v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2010, č. j. 2 Afs 64/2009 – 109). Krajský soud správně uvedl, že sloučení zadavatele s jinou organizací, které má za následek zánik zadavatele, by mohl být důvodem hodným zvláštního zřetele ve smyslu § 84 odst. 2 písm. e) zákona o veřejných zakázkách jen v případě, že by se jednalo o hrozbu reálnou, která bude s největší pravděpodobností naplněna. I podle Nejvyššího správního soudu nemůže takovou hrozbu vyvolat pouhá tisková zpráva, byť byla vydána subjektem, který o postavení zadavatele rozhoduje. Tisková zpráva je sdělením, které je primárně určeno médiím a jistě může být reflexí dalších událostí. Avšak z hlediska ochrany před svévolnými postupy v zadávacím řízení musí být podložena jednoznačnějším důkazem správnosti obsahu, bez kterého totiž zpravidla postrádá objektivní sílu vyvolat nezvratné reakce ovlivňující jednotlivé uchazeče. Opačný názor by neodpovídal restriktivnímu náhledu na důvody, pro které lze zadávací řízení zrušit. Pomocí tiskových zpráv, které vydávající subjekt, ani adresáty k ničemu nezavazují, by totiž bylo možné bez jakýchkoli omezení manipulovat s průběhem zadávacího řízení a tím do značné míry znehodnotit instituty vylučující libovůli zadavatele. To jde nejen proti smyslu zákona o veřejných zakázkách, ale také proti judikatuře zdejšího soudu, která vychází z názoru, že ustanovení § 84 odst. 2 písm. e) tohoto zákona a zejména slovní spojení „*důvody zvláštního zřetele hodné*“ je nutné vykládat jako důvody objektivní, stojící vně veřejného zadavatele, nikoliv jako důvody subjektivního rázu (srov. výše uváděný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2010, č. j. 2 Afs 64/2009 – 109).

V daném případě chybí Nejvyššímu správnímu soudu další objektivní skutečnosti, které by v době, kdy byla předmětná zakázka zrušena, nasvědčovaly tomu, že k zániku zadavatele opravdu dojde. Jak správně poznamenal krajský soud, mohlo by být takovou skutečností podniknutí zcela konkrétních legislativních kroků, které by k sloučení zadavatele s fakultní nemocnicí vedly. Podle Nejvyššího správního soudu si lze představit, že reálnou hrozbu sloučení by mohl vyvolat rovněž například pokyn zřizovatele k zahájení restrukturalizace, popřípadě jiné požadavky bezprostředně umožňující zamýšlené sloučení. Nic takového však v daném případě nenastalo a jediným podkladem tak zůstala tisková zpráva. Pokud nyní zadavatel odkazuje na návrh zákona o sloučení některých státních příspěvkových organizací a organizačních složek státu v oboru působnosti Ministerstva zdravotnictví, je vhodné podotknout, že uvedený dokument byl vládou schválen až 29. 5. 2013, tedy více než rok od vydání předmětné tiskové zprávy (usnesení vlády dostupné na www.vlada.cz), a sám o sobě navíc ještě neznamená, že ke sloučení institucí skutečně dojde. Především však v době vydání tiskové zprávy žádné podstatnější legislativní kroky podniknuty nebyly. Nejvyšší správní soud nakonec podkládá za oprávněný i požadavek krajského soudu na historicky krátkou dobu naplnění legislativních změn. Tu samozřejmě nelze určit žádným univerzálním způsobem, ale vždy se bude odvíjet od okolností konkrétního případu. Nepochybný vliv přitom bude mít samotný předmět veřejné zakázky. Jiný význam má uvedený požadavek v případě dodávek zboží podléhajících rychlé zkáze a jiný v případech dlouhodobých investic. V nyní projednávané věci to však není natolik podstatné, neboť sporným podkladem pro rozhodnutí zadavatele byla pouze tisková zpráva a nikoli navrhované legislativní změny.

pokračování

Nejvyšší správní soud tudíž ve shodě s krajským soudem konstatuje, že tisková zpráva v době vydání nemohla být relevantním podkladem pro zrušení zadávacího řízení. V tomto směru se lze s krajským soudem plně ztotožnit. Za tohoto stavu se jeví jako nepodstatná argumentace stěžovatele související s odpovědí Ministerstva zdravotnictví na žádost žalobkyně o informace. Ministerstvo tehdy uvedlo, že připravované sloučení institucí nemá vliv na probíhající zadávací řízení. Přestože zmiňovanou odpověď lze interpretovat také na podporu úvahy krajského soudu, nelze zároveň přehlédnout, že nebyla důkazem, na němž by krajský soud argumentaci napadeného rozsudku vybuřoval.

Nejvyšší správní soud nakonec pokládá za vhodné vyjádřit se stručně i k druhému (podpůrnému) důvodu, pro který byla předmětná zakázka zrušena. Jednalo se o to, že fakultní nemocnice sama poptává počítačový tomograf a po sloučení obou subjektů by tak jediná instituce disponovala dvěma obdobnými diagnostickými přístroji.

Je pravdou, že v rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení byl shora uvedený důvod formulován tak, že se odvíjí od sloučení zadavatele s fakultní nemocnicí. Správná je proto argumentace krajského soudu, že pokud nebyla tato možnost ve shora vyloženém smyslu reálná, nemůže takový důvod obstát samostatně. Nejvyšší správní soud nicméně nepřehlédl, že stěžovatel v souvislosti s ním několikrát poukázal na zásady hospodárnosti a obával se, že by v případě realizace předmětné zakázky nemusel být účel zákona o veřejných zakázkách v uvedeném směru naplněn. Zdejší soud tuto obavu nesdílí. Lze souhlasit, že jedním z cílů uvedeného zákona je zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 Afs 20/2008 – 152), přičemž je nepochybné, že zadavatel by neměl být nucen pořizovat přístroj, který by nepotřeboval. Za jistých okolností by to opravdu mohl být důvod pro zrušení veřejné zakázky. V daném případě však zadavatel nepotřebnost předmětu zakázky odůvodnil tím, že je „*nemyslitelné, aby byly pořízeny dva špičkové počítačové tomografy dvěma subjekty*“. Takové vyjádření zcela jistě není pravdivé a dostačující a neumožňuje přezkoumat, zda jsou striktní podmínky pro zrušení veřejné zakázky splněny. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu připomíná, že zrušení zadávacího řízení nesmí být svévolné, respektive musí naplňovat jednoznačný racionální smysl. Nepotřebnost předmětu zakázky proto musí vycházet z přesvědčivé analýzy opřené o konkrétní údaje a nikoli z nějakého obecného, dostatečně nepodloženého konstatování. V té souvislosti by byla relevantní úvaha o tom, co by asi mohlo vést dva spřízněné subjekty, mající stejného zřizovatele, k tomu, aby ve velmi krátkém horizontu pořizovaly obdobné přístroje s vědomím jejich neupotřebitelnosti. Nelze proto vyloučit, že ve skutečnosti úvaha o sloučení zmíněných institucí nebyly až tak reálné, zatímco potřeba diagnostického přístroje reálně existovala. A na druhou stranu přehlédnout nelze ani to, že v případě reálné varianty sloučení institucí by nic nebránilo právě tehdy jedno ze zahájených zadávacích řízení zrušit. Taková situace ovšem v době rozhodnutí o zrušení veřejné zakázky nenastala a ostatně ze spisů nelze pro takový závěr získat jednoznačné podklady dosud.

Na základě výše uvedeného tak nezbyvá než konstatovat, že argumentace stěžovatele nebyla přiměřená zjištěným skutečnostem. Zadavatel má nepochybně možnost za zákonem předvídaných okolností zadávací řízení zrušit a dostat tak účelu zákona o veřejných zakázkách. Nepotřebnost předmětu zakázky mezi takové okolnosti jistě patří. Nelze vyloučit, že existují i jiné relevantní důvody, které by bylo možné posoudit podle § 84 odst. 2 písm. e), ale také dle písm. d) zákona, jak dovozuje doktrína. V takovém případě je ovšem nezbytné dodržet shora uvedené principy, naplnit zásadu zákazu libovůle a restriktivního přístupu k variantě zrušení zadávacího řízení a tento postup řádně odůvodnit v souladu se zjištěnými reálně existujícími skutkovými okolnostmi. Uvedeným požadavkům postup zadavatele neodpovídal a stěžovatel se s ním tedy ztotožnil nesprávně.

Stěžovatelovy námitky nejsou opodstatněné, a proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl zdejší soud podle § 60 odst. 1 a 5 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Co se týče osoby zúčastněné na řízení, ta má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil (viz § 60 odst. 5 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že tato uvedená zákonná podmínka splněna nebyla, konstatoval zdejší soud, že zúčastněné osobě právo na náhradu nákladů nenáleží. Náhrada nákladů náleží pouze úspěšné žalobkyni. Ta byla v řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátem, který podle obsahu spisu vykonal v řízení jeden úkon právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, a to vyjádření k doplnění kasační stížnosti ze dne 31. 3. 2015. Za tento úkon právní služby náleží náhrada nákladů řízení ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5 a § 6 odst. 1 advokátního tarifu] a náhrada hotových výdajů v celkové výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Ve spise krajského soudu (č. l. 48) se rovněž nachází osvědčení zástupce žalobkyně o registraci k DPH, soud proto zvýšil přiznanou náhradu nákladů řízení o daň z přidané hodnoty. Celkově tak Nejvyšší správní soud přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 4.114 Kč (3.100+300+714). Uvedenou částku je stěžovatel (žalovaný) povinen zaplatit žalobkyni do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. srpna 2015

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu